

alkotmányosság helyreállításáért közös felelősséget viselnek”. Problémaérzékenység és kellő elemző erő jellemzi a fiatal szerzők írásait is. Fábián Áron és Mattyasovszky-Németh Márton az elit és szociális érzék ellentmondásait szembeesíti a 21. századi Magyarországon – más szóval azt, hogy „milyen társadalompolitikát ajánl Bibó nekünk 2022-ben”, míg Lázár Domokos: „ép alkat és reagálókészség” címmel a hazai felsőoktatási autonómia-küzdelmek eseteit mutatja be egy autokratikus rendszer szorításában.

2022. április végén a százéves Szegedi Tudományegyetemen rendeztek kétnapos magyar, francia, angol nyelvű nemzetközi Bibó emlékkonferenciát *A hatalmi ágak elválasztása egykor és most* címmel – a hazai előadók sorából többek között Görög Márta, Trócsányi László, Martonyi János, Antal Tamás, Löffler Tibor, Sulyok Márton, Kiss Barnabás, Szalai Anikó, Sonnevend Pál és Molnár Tamás részvételével. Május közepén a Bibó István Szakkollégium közgyűlésén nyolcvan hallgató négy órán át vitatta, miként lehet az általuk kezdeményezett, immáron több éve sikerrel működő „Társadalmi Felelősségvállalás” programok: a tehetséggondozás, jogvédelem, jogi tanácsadás, rendszeres adománygyűjtések párhuzamosan futó együttesét hatékonyabbá tenni, jobban összehangolni és kibővíteni az önkéntes hallgatói társulás, az öntevékenység és autonómia alapelveinek megőrzésével. A Bibó-szakkollégisták elmúlt évtizedbeli megéledt aktivitásáról ugyanezen lapszámban Mattyasovszky-Németh Márton igazgató ad áttekintést.

Él-e hát Bibó István eszmei, erkölcsi, közéleti hagyománya? Az íménti példák azt jelzik, sokunkban valóban él – köztük reményre jogosítón diákok, értelmiségi fiatalok „szabadságszerető” köreiből –, habár a többség félelem nélküli demokrata elkötelezettségéről ma újfent önáltatás volna beszélni. Akárhogy is, mementóként méltóbb végszót ma sem igen találhatnánk Kenedi János kéretlenül és mikrofon nélkül elmondott, baljós menydörgésekkel kísért, bátor egykori sírbeszédénél az óbudai temetőben:

„Sírba száll-e a demokratikus gondolkodás Bibó Istvánnal? Szórhatnak földet, göröngyöket, hengeríthetnek sziklát is annak hantjára, aki a legkövetkezetesebb képviselője volt. A demokratikus gondolkodást nem lehet föld alá kényszeríteni, mert éltek mindazon igények, melyek annak idején a könyvtárszobából közéletre hívták Bibó Istvánt, és amelyek az ő elhallgatása után is tovább élnek.”⁸

Édesanyjával, 1912

⁸ Bibó István sírbeszéde, 1979. május 21., in Kenedi János: *A halál és a leányka*, Századvég, Budapest, 1992.